

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Módszertani kézikönyv KIDSAFEDU

Az online biztonság és a cyberbullying módszertani kézikönyve

KIDSAFEDU

FutuReg Polgári Társulás

SKHU / WETA / 1901 / 4.1 / 317

Budujeme partnerstvá

Partnerséget építünk

Európsky fond regionálneho rozvoja

Európai Regionális Fejlesztési Alap

2021 -FutuReg

ISBN 978-80-973236-4-6

Európai Regionális Fejlesztési Alap

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Bevezető

Ez a mentorkézikönyv a Futureg Polgári Társulás és a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány együttműködésében jött létre, amely célja olyan szakképesített kapacitás kiépítése, amely regionális és lokális szinten is fel tudja venni a harcot az online bántalmazással szemben.

Az együttműködés fő célja a szakkapacitás megerősítése a rasszista és a gyűlöletkeltő megnyilvánulások bejelentését illetően. Azt terveztük, hogy ne csupán az online bántalmazás, gyűlöletbűncselekmény, gyűlöletbeszéd és a társadalom radikalizációjának elméleti, hanem praktikus területét is lefedje, ahogy más országok gyakorlatának módszertani, technikai és logisztikai példáit is, amely a szakfelkészülés szervezési aspektusait is tartalmazza. A kiadvány amellet, hogy az elméleti és a gyakorlati esetek ismereteit tartalmazza, egy online kutatásból indul ki, amely Szlovákia és Magyarország online terét térképezi fel, ez lehetőséget teremt a jövő trendjére való felkészülésre. A kiadvány elsődleges szándéka a fő cél mellett és a szakkapacitás kiépítésén túl, a következő:

- elvégezni az internet, a közösségi média szerepének, hatásának kutatását a társadalomban és az iskolákban elkövetett erőszakos magatartás összefüggésében.
- A kutatás jelenlegi helyzetét értékelni az egyének internetes zaklatására összpontosítva.
- A jelenlegi társadalmi helyzetet értékelni a számítógépes zaklatás elleni online prevenció kapcsán.
- Ajánlásokat megfogalmazni a társadalom internetes zaklatásának jövőbeni kutatására és megelőzésére az interneten és a közösségi médián keresztül.

A kézikönyv fontos célja a válaszadók értékorientációinak részletes elemzése a radikalizálódás iránti kiszolgáltatottságuk összefüggésében, figyelembe véve az online környezetben élő egyének sebezhetőségi tényezőit, mint például identitás, társadalmi környezet / státusz, földrajzi és kulturális azonosulás, stb. A szakmai előadásoknak, képzési moduloknak, valamint a szakmai kapacitásépítés növelését célzó speciális tanfolyamoknak arra kell törekedniük, hogy résztvevőiket egyenlő partnerekként tekintsék a beszélgetésben, az oktatásban és ne csak hallgatóként, főképp a számukra bemutatott információ befogadójaként. Ezért az egyes

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

tanfolyamokhoz javasoljuk, hogy a bevezetőbe illesszék be a tanfolyam résztvevőinek személyes bemutatkozását, motivációját, valamint a tanfolyam fő célját, amelyen részt vesznek. Be kell mutatni az oktatót, aki végigkíséri a résztvevőket a tanfolyamon, beleértve a szakértelmét, az oktatását és a korábbi tapasztalatait.

Mire lesz szükség a tanfolyam vezetéséhez?

Az alapvető definíciók tisztázása: erőszak, konfliktusok, online erőszak, agresszió, radikalizálódás, szélsőségeség, online radikalizálódás, gyűlöletbeszéd /gyűlöletbűncselekmények, radikalizálódásra hajlamos személyek tipológiája, a radikalizálódás és a szélsőségeség megnyilvánulásainak meghatározása az online környezetben.

Az alapvető kifejezések tisztázásakor a tréner felkéri a résztvevőket, hogy a tapasztalataik alapján adjanak meg konkrét példákat az egyes kifejezések meghatározásakor.

A bevezető előadásban hangsúlyozni kell a tanfolyam követendő főbb elveit, valamint az ütemtervet és a főbbeket.

3 fejezet:

- 1) **cyberbullying**
- 2) **jogok az interneten**
- 3) **otthonról tanulás, hogyan lehet biztonságosan tanítani**

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

I. Online bántalmazás, mint a távoktatás egyik jelensége

Ez a fejezet azokat a tevékenységeket foglalja össze, amelyeket a nádszegi iskolában használtak az Interreg HU SK projekt kísérleti iskolájában, és amelyeket természetesen más iskolák is igénybe vehetnek.

A gyermekek bizalommal fordulnak a felnőttekhez és naivan megosztják személyes adataikat, intim fotóikat vagy az egyéb róluk szóló információkat olyan személyekkel akiket személyesen nem ismernek és akik visszaélhetnek ezzel.

Ezért fontos, hogy a gyerekek különbséget tudjanak tenni az információk között, hogy melyek azok az adatok, amelyeket megoszthatnak másokkal és melyek azok, amiket nem szabad, azért hogy a magánéletük biztonságban maradjon és hogy ne tartsanak fent online kapcsolatokat olyan személyekkel, akiket nem ismernek.

Meg kell őket győznünk, hogy minél több személyes információt osztanak meg az online térben más emberekkel, annál kiszolgáltatottabbakká válnak. A másik szempont, amit figyelembe kell venni, az az, hogy a gyerekek tudomásul vegyék a közösségi hálókön való jelenlét hatását, úgy ahogy az a valóságban létezik. A gyerekek megértik, hogy az interneten ugyanúgy nem szabad szóba állni idegenekkel, vagy személyes információkat megosztani, ahogy például ezt az utcán sem teszik.

Dolgoznunk kell azon, hogy a gyerekek ne legyenek passzív nézelődők, amikor az interneten valódi erőszak szemtanúi, ahogy arról is, hogyne maradjanak olyan halóban, ahol a bántalmazók megállíthatatlannak érzik magukat, pont azért, mert a bántalmazás szótlánul túrva van.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Tanítsuk meg a gyerekeknek, hogy egy ilyen esetben milyen lépéseket tegyenek és milyen illetékes szervekhez forduljanak – rokonok, pedagógusok, stb. – hogy helyesen járjanak el.

Így az áldozatra nagyobb figyelmel tudnak a körülötte élő emberek fókuszálni, főképp olyan esetben, amikor a gyerek fél elmondani a problémáját. Ahhoz, hogy egy gyerek beszéljen a bántalmazásról, tudnunk kell, hogy mivel állunk szemben, a bántalmazásnak milyen hatásai vannak. Tehát ezért fontos, hogy ezt a problémát széles körben ismerjék és foglalkozzanak vele. Mindannyiunkat érint, akár áldozat, rokon, vagy barátok vagyunk.

Tanuljunk meg hogyan kell megfelelően fellépni, amikor egy gyerek elmondja nekünk, hogy online bántalmazás áldozata!

Az első dolog, amit ilyen helyzetben meg kell tenni, hogy megnyugtadjuk a gyermeket, megerősítjük őt abban, hogy, hogy támogatjuk és biztonságban van. Bizonyos idő után, amikor továbbra is védtelennek érzi magát a gyermek, szüksége lesz érzelmi támogatásra is, akár a szülei, testvérei, szakember részéről. Ha a bántalmazás folyamatosan tart, minél több információt kell szerezni az adott esetről- időtartam, gyakoriság, zaklatás típusa és hálója- azzal a céllal, hogy megállapítsuk a helyzet súlyosságát. Abban az esetben, amikor a zaklatás hosszabb idő óta, folyamatosan vagy visszatérően történik – és van pontos információnk az elkövetőről, pl. melyik iskolába jár, videók, fotók, stb. – a legjobb megoldás értesíteni a rendőrséget és segítséget, információt kérni tőlük.

A bántalmazás témájának boncolgatása közben emlékezni kell rá, hogy mindig elővigyázatosak legyünk és törekedjünk arra, hogy az áldozat biztonságban érezze magát.

A következő feladatok erősíthetik az osztályközösség empátiáját. Ajánljuk bántalmazás megelőzésének céljából is.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

1. Mi leszek, ha nagy leszek?

Ajánlott óratípusok: Képzőművészet, Természetismeret, Idegen nyelv, Etika

Útmutató:

- Hozzon létre négy-hat fős csoportokat.
- Ragasszon össze annyi papírlapot, amennyire ráfér egy gyermek életnagyságú rajza.
- Írjon testrészekre különféle tevékenységeket, készségeket, amelyeket e testrészek használatával megtehet.
- Ha akarják, megjelölhetik a diákok azokat egy adott színnel és készséggel, amelyre a csapat minden tagja képes (pl. Lélegezni, integetni), és az egyedi képességekkel (például zongorázni, síelni). Kiemeljük, hogy ki miben más, miben működünk hasonlóan. Ez a toleranciát is erősíti a gyermekekben, de átívelés ahhoz az online posztolás, bejegyzések, hozzászólások veszélyeire is.
- Az elkészült rajzokat mutassák be a többi csoportnak, és figyelmesen hallgassák meg egymást. A játék célja, hogy elinduljon egy beszélgetés a testről, egyéb fogalmakról, amely beszélgetés megcélozza, hogy milyen információk megosztása biztonságos online és milyeneket offline. A játékvezető dolga, hogy rávezesse a diákokat arra, hogy van, amiről illik és biztonságos nyilvánosan beszélni és mi az, ami felhasználható a gyerekek ellen. Kitérhetünk előző tapasztalatokra, megélésekre, adhatunk teret, hogy kifejtsek a résztvevők mit és miért nem szabad, vagy ajánlott nyilvánosan posztolni.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

2. Az iskola mindenkié!

Ajánlott óratípusok: Képzőművészet, Természetismeret, Idegen nyelv, Etika

Útmutató:

- Üljenek le a diákokkal egy körbe. Nézzenek körbe az osztályban és hozzanak vissza a körbe egy tárgyat, ami tetszik nekik, de nem az övék. Lehet az egy könyv, díszítés, játék. Röviden foglalják össze, miért ezeket a tárgyakat hozták be a körbe, mit jelent nekik, mit szimbolizál, mi jut róla az eszükbe! Mit gondolnak mitől van az osztályban jó hangulatot, mi tetszik nekik! Megemlíthetünk elvont fogalmakat is, például a barátságot, elfogadást!
- A diákokat kérdezzük meg, milyen dolgot változtatnának meg az osztályban, vagy pótolnának, hogy kellemesebben érezzék magukat benne. Minden diák elmondja egy ötletét, a többit a későbbiekben tudják felhasználni. Figyeljünk arra, hogy minden diák megnyilvánuljon.
- Osztjuk csoportokra a diákokat. Egy rajzlapra rajzolják le, hogyan nézne ki az ideális osztály. Pontosan olyat, amilyenbe az adott csoport tagjai jól éreznék magukat. Kitérhetnek az ülésrendre, az oktatási módszerekre, egymáshoz fűződő kapcsolatukra, stb.
- Fontos lenne először az elképzelésekben megegyezni, és csak azután nekifogni a rajzolásnak. A rajzra 25 percük lesz, és mindenki elképzelését meg kellene valósítani a lapon.
- A csoportok kapjanak azonos számú ollót, színes ceruzát, lapot.
- Az elkészült rajzokat állítsuk ki.
- Mindenki nézze meg a rajzokat, menjenek körbe az osztályban. Kérdezzük meg a diákokat melyik rajz és miért tetszett nekik, mi a közös bennük. Vitassák meg!

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Közöljük az osztállyal, hogy képzeljük el, hogy érkezik hozzájuk egy új osztálytárs. Tudnának az általuk elkészített képen változtatni úgy, hogy az új osztálytárs is jól érezze magát benne?!
- Alkotó folyamat, amely részeként a diákok fejleszthetik a fantáziájukat, a tevékenység fejleszti az érzékenységet, empátiát és a problémamegoldó képességet! Befejezésként a diákokat kérdezzük meg:

Mi tetszett nekik a feladatban?

Milyen felvetések valósíthatóak meg az osztályban?

Hogyan érezték a diákok magukat a változások előtt, és hogyan éreznék utána?

Hogyan lehetne a frissen érkező diákok beilleszkedését segíteni?

3. Az én almám

Ajánlott órátípus: természettudomány, biológia

Folyamat: 15 perc

Útmutató:

- Pontosan annyi alma van az asztalon, mint amennyi diák az osztályban tartózkodik. Választani kell egy almát, és nagyon alaposan megfigyelni.
- Figyeljék meg milyen egyedi jegyekkel rendelkezik az általuk kiválasztott alma.
- Ezután tegyék vissza az asztalra egy nagy ruhadarab alá, amely alá nem látnak.
- Aztán mindenki keresse meg újra a sajátját, a többi közül.
- Megtalálják? Mi kellene hozzá? Először együtt, mindenki egyszerre próbálja meg kivenni a saját almáját, aztán ha úgy nem működik, egyenként keressék meg!
- Mondjátok el mitől különleges az almájuk!
- Válaszoljanak a kérdésre, *vajon létezik -e két teljesen egyforma alma, milyen lenne, ha az emberek is teljesen azonosak lennének, hogyan ismernék fel egymást?*

A feladat célja, hogy az összetartozás, az együttműködésre is felhívja a figyelmet.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

4. Csodakör

Ajánlott órátípus: természettudomány, biológia, osztályfőnöki, etika, polgári nevelés

Folyamat: 15 perc

Útmutató:

- Ülünk le a diákokkal egy körbe, székekre.
- Magyarázzuk el nekik a játék szabályait.
- Különböző kijelentéseket fogunk nekik felolvasni, és amelyik diákra igaz az állítás, az feláll, majd helyet kell, hogy cseréljen azokkal, akik szintén felálltak.
- Példák az ilyen állításokra:

Helyet cserélnek azok:

....akik viselnek kéket, van rajtuk valami kék színű.

...akik szeretik a pizzát.

...akik voltak valaha Szlovákián kívül.

...akik utaztak már valamikor vonattal.

...akik láttak már gyermekelőadást színházban.

...akik már voltak egyszer moziban.

...akik más földrészre is elutaznának.

...akik szeretik a virágokat.

A játékot úgy is lehet játszani, hogy a kör közepére áll egy diák és ott cserélkeznek azzal, aki egy kijelentést ugyanúgy igaznak gondol.

Székből a körben mindig egy darabbal kevesebb kell, hogy legyen.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

5. Orwell farmja

Ajánlott óratípusok: természettudomány, biológia, osztályfőnöki óra, olvasás, irodalom, polgári nevelés

Folyamat: 15 perc

Útmutató:

- A diákoknak papíron állatok nevét adjuk szét (disznó, kacska, kígyó, oroszlán...).
- Az állatok közül azokat választjuk ki, amelyek hangja könnyen utánozható, mert a feladat, hogy a diákok hangutánzó szavak segítségével az azonos állatnév alapján kialakítsanak egy csoportot. Vagyis minden állatfaj egy csoport lesz.
- Miután szétosztottuk a cetliket, felhívjuk a figyelmet, hogy öt perc alatt meg kell találniuk az azonos hangot kiadó csoporttársakat, de nem beszélhetnek, csak az adott állat „nyelvén“.
- A csoportok az öt perc lejárta után tisztázhatják mennyire volt nehéz felismerni hova tartoznak, beszélhetnek arról, hogy az, aki nem tartozik egyik csoporthoz sem, vagy a legtöbb tagot gyűjtő csoporthoz.
- Rákérdezhetünk arra, kik voltak a leghangosabbak, hogyan viselkedtek az egyes állatok megtestesítői és ez hogyan hatott a többiekre, kevésbé hangosakra!
- Mire kellene figyelni, ha ennyi féle -fajta hang hallatszik, hallató akár egy osztályközösségben!
- Fogalmazzuk meg a szabályokat, ahogy meg lehetne, oda lehetne figyelni a többiekre is!

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

6. Merj mesélni!

Ajánlott óratípusok: természettudomány, biológia, osztályfőnöki óra, olvasás, irodalom, polgári nevelés

Ehhez a feladat típus csoportos vitázásra ad lehetőséget, az elidegenedés helyzetét ki lehet próbálni – megérteni a lehetséges okokat és következményeit az ilyen helyzeteknek.

Folyamat: 10 perc

Útmutató:

- két lehetőséget ajánlunk, azt lehet választani, amely a saját osztályunknak a legmegfelelőbb
- A diákokat lelkesítsük, hogy mutassák be az életük egy olyan helyzetét, amikor bántalmazottnak, vagy elutasítottak (szülők, pedagógusok vagy más társaság miatt) érezték magukat.
- A diákok egy papírra írhatják, hogy milyen helyzet volt, hogy érzi magát, mit okozott egy a helyzet neki és mi segített, vagy mi nem segített neki ebben a helyzetben.
- Aztán kérjen meg néhány diákot, hogy osszák meg a tapasztalataikat az osztálytársaikkal.
- Nem kell mindeninek elmondania a megéléseit, mert egyeseknek kellemetlen lehet, így erre gondolni kell.
- Csak a közös gondolkodás segíthet azokban a helyzetekben, ahol hasonló helyzetekben kell helytállni.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

7. Állatok találkozója

Ajánlott órátípusok: természettudomány, biológia, osztályfőnöki óra, irodalom, etika

Folyamat: 10 perc

Vágja szét az állatok nevét tartalmazó táblázatot, és ellenőrizze, hogy minden állat azonos számban képviselve lesz-e.

A *macska* kivételt képez, ebbe a csoportba jóval kevesebb, vagy csak egy diák tartozzon.

A diákoknak utasításokat adunk:

- Képzeljétek el, hogy állatok vagytok és egy szép gazdaságban éltek.
- Ma a gazda nem volt elég óvatos és az egyes állatfajokat összekeverte.
- Meg kell találotok a csordákat, csoportotokat, mert a sajátjaitok közt érzitek biztonságban magatokat és ott értik mit beszéltek.
- Ezután a diákoknak ki kell húzniuk egy kártyák, papírt és onnantól nem beszélhetnek, csak az állatot utánozható hangot adhatnak ki.
- Majd kössenek a szemük elé kendőt, hogy a szemük le legyen takarva. Csak a hang alapján, óvatosan közlekedve alakítsák ki az adott állatfaj csoportját.
- A játék vezetője figyelje meg a macskák stratégiáját már az elején, mert ők azok, akik nem tudnak a többiekhez csatlakozni.
- A játék akkor ér véget, ha az állatok megtalálják a saját csoportjukat.

ló	ló	ló	ló
kecske	kecske	kecske	kecske
tyúk	tyúk	tyúk	tyúk
birka	birka	birka	birka
birka	birka	birka	birka
disznó	disznó	disznó	disznó

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

8. Mit tennék?

Ajánlott órátípusok: természettudomány, biológia, osztályfőnöki óra, olvasás, irodalom, polgári nevelés

Folyamat: 15 perc

Útmutató:

Olvassuk fel a következőszöveget.

Biztosan többször voltatok szemtanúi, amikor valaki fizikailag, szavakkal, vagy érzelmileg bántva volt. Emlékezzetek vissza ezekre a helyzetekre és írjátok le egy papírra. Gyűjtsétek be a papirokat, keverjétek össze, és úgy osszátok szét, hogy mindenki valaki más lapját kapja meg. Aztán egyenként olvassátok fel az eseteírásokat, úgy, hogy az osztály közepén álljon az, aki olvassa az esetet. Utána a többiek az osztályterem négy sarkába álljanak, az útmutatás szerint.

- Az egyik sarokban álljanak azok, akik semmit sem tennének, de mondanának valamit. A másodikban azok legyenek, akik nem lépnének közbe, a harmadikban azok, akik semmit nem mondanának, és a negyedikben, akik más megoldást keresnének.
- Vitázzanak arról, hogy az adott helyzetben mit csinálnának!
- Majd cserélődjenek, és egy újabb esetet olvassanak fel.
- Válaszoljanak a kérdésre, miszerint mennyire egyszerű eldönteni, hogy milyen helyzetben hogyan reagálunk, mi határozza meg a cselekedeteinket?

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

9. Női és férfihősök a meséből

Ajánlott óratípusok: etika, irodalom

Folyamat: 10 perc

Útmutató:

- Hozzanak a gyerekek otthonról, vagy a könyvtárból egy könyvet, amit ismer, szeret.
- Párban dolgozzanak.
- Gyűjtsenek a főhősökre jellemző tulajdonságokat, a lehető legtöbbet.
- Mit végeznek ezek közül lányok és mit a fiúk?
- Táblázatba is oszthatjuk őket így:
Női tulajdonságok - Férfi tulajdonságok
- Oszjuk meg, miket írtak a táblázatokba!
- Ezek a tevékenységek, tulajdonságok mennyire nemi identitás függőek?
- Csinálhatja mindkét nem?
- Az osztályban keressetek olyan tevékenységeket, amelyeket a fiúk és a lányok is végeznek. Miért fontosak a sztereotípiák?
- Mi a diszkrimináció?

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

10. Bejegyzések

Ajánlott órátípusok: természettudomány, biológia, osztályfőnöki óra, etika, polgári nevelés

Folyamat: 10 perc

Útmutató:

- Tegyük fel a diákoknak ezeket a kérdéseket, és hagyjuk hogy kidolgozzák a válaszaikat, úgy, mintha ez kikerülne a közösségi oldalukra egy cikk alá!
- Írják le egy lapra a saját válaszaikat!
- Csináljunk az osztályban egy saját falat, ahol ezek a válaszok ki lesznek téve, úgy mintha a közösségi oldalon egy cikk alatti hozzászólások lennének.
- Mi történne ha a valóságban is közzétennénk ezeket?
- Beszéljünk róla!
- Milyen típusú hozzászólások érkeznének és mit reagálnál te ezekre?

Kaptál már bántó, sértő megjegyzéseket?

Lett belőle vita, vagy veszekedés?

Miért történhetett? Mit éltetek át?

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

11. Facebull

Folyamat: 10 perc

Ajánlott óratípus: Etika, Irodalom, Polgári nevelés

Útmutató:

- Keressék ki az ENSZ egyezményét a gyermekjogokról, amelyet „gyereknyelven“ is megtalálhatnak: <http://intercivic.eu/a-children-rights/>.
- 3-4 fős csoportokban dolgozzanak,
- válasszanak ki egy részt az egyezményből, egy cikkelyt, amelyet a diákok reklámoznának.
- Egy rövid reklámfilm, jelenet eljátszására, mobilon történő rögzítésére kérjük a csoportokat. A videó terjedelme maximum egy perc lehet.
- A videó lehet vicces, vagy komoly, a diákoktól függően.
- Ezt a reklámfilmét mutassák be a többieknek is, majd beszéljétek meg, hogy melyik nyerte el a tetszésüket.
- Beszélgessenek arról, hogy minden gyermeknek ugyanolyan jogai lehetnek, vagy más országban élő gyerekeknek eltérő jogokra van-e szüksége?
- Mit tehetnének, hogy ismertebbek legyenek ezek a gyermekjogok? Készítenének plakátokat, reklámokat, verseket videókat?

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

12. Gyümölcsös

Ajánlott óratípus: Etika, irodalom

Folyamat: 10 perc

Útmutató:

Ebben a feladatban meg kell különböztetni a különböző gyümölcsöket, hogy Szlovákiában voltak-e termelve, vagy más országokban és ezen keresztül megérteni, hogy tipikus helyi, vagy behozott növényekről van szó.

A különböző növényeknek különböző igényei vannak, ahogy a kulturális különbségeket is meg lehetne értetni, láttatni a feladaton keresztül.

Anyag szükséglet:

1. két asztal,
2. különböző fajta gyümölcsök, vagy azok fotói,
3. más országok, és Szlovákia fotói,
4. egy Szlovákiában élő árus fotója
5. más országban élő árus képe,
6. rajzeszközök

Útmutató:

- Üljenek le a diákok körbe, a közepén helyezzünk el egy kosarat a gyümölcsökkel, vagy azok fotóival.
- Kérdezzük meg melyik gyümölcsöt szeretik a diákok, beszélgessünk arról, hogy mit készíthetünk belőle, mi érik épp, hol vásárolhatjuk meg!
- A diákoknak magyarázzuk el, hogy a kosárban olyan gyümölcsök vannak, amelyeket piacon vásároltunk.
- A feladatuk, hogy úgy osztályozzák őket, honnan származnak, mert Önök már elfelejtették a származási országot.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- A diákok feladata, hogy egyenként menjenek oda az asztalhoz, kiválasszanak egy gyümölcsöt és döntsék el honnan származik, majd oda is helyezzük a két kupac közül.
- Egymás között megvitathatják, ha valamiben nem biztosak, de a tanár ne avatkozzon bele.
- Térjenek ki arra, hogy az adott gyümölcsnek mire van szüksége a növekedéshez, és egy trópusi gyümölcs szükségletei miben különböznek a szlovákiai gyümölcsétől!
- Az asztalra helyezzük két árus fotóját, beszéljük át, hogy Szlovákiában is élnek különböző emberek, akik más országból érkeztek. Honnan? Hol lehet megismerni őket?
- Végezetül ismertessük és gyarapítsuk a diákok földrajzi tudását. Melyik országra mi jellemző? Pl. Ázsiában kik élnek? Hogyan?

13. Cyberbullying

Ajánlott órátípus: Etika, irodalom, történelem

Folyamat: 10 perc

Útmutatás:

Mit gondoltok a bántalmazásról?

Mi a kínzás?

Agresszió?

- Mondják el a gyerekek, mit gondolnak ezekről a fogalmakról!
- Ha lehet, ezeket a fogalmakat kikereshetjük az interneten, olvassuk fel és beszéljünk arról, egyetértenek-e velük.
- Osztják csoportokra az osztályt, témájuk ezen fogalmak kapcsán a saját megélések, vagy elmesélt történetek megosztása.
- Válasszanak ki egy helyzetet, amit aztán szoborként, álló képként eljátszhatnak, a többi csoport pedig figyel, és jegyzetel, milyen érzéseket váltott ki belőlük.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- A végén pedig átbeszéljük, megvitatjuk a csoportok egymás közt is, mit láttak, milyen helyzetek lettek bemutatva.

14. Egy idegen

Ajánlott órátípus: természettudomány, biológia, óra, etika, polgári ismeretek

ELJÁRÁS - 10 perc

Útmutató:

Ossza a tanulókat 4-5 fős csoportokba

Magyarázza el nekik, hogy minden csoport három szöveget kap.

Minden szöveg egy lány történetét meséli el, aki egy másik országból érkezett Szlovákiába. Minden eset más szempontból mesél el egy történetet. A hallgatók feladata az összes szöveg együttes elolvasása.

- .Mondja meg nekik, hogy a szövegek elolvasása után két feladatuk lesz.
- Az első feladat a táblázat szabad kitöltése lesz.
- A táblázat négy kérdésének mindegyikére mindegyik csoport fokozatosan megérzi Tatum, két osztálytárs osztálytársának bőrét.
- Dolgozni fognak a szövegekkel, de figyelmeztetik őket, hogy egyes esetekben nem találnak egyértelmű választ a szövegekben - ezért meg kell próbálkozniuk egy kicsit a "sorok között". A második feladat az lesz, hogy megoldást találjunk Emesére.
- Minden csoport szerepe az lesz, hogy konkrét intézkedéseket kínáljon
- Emese helyzetének javítására.
- Minden kör meg van írva arról, hogy a tantárgynak (állam vagy város, iskola vagy tanár, osztálytársak, maga Emese)
- Milyen konkrét dolgot kell cselekedni Emese helyzetének javítására?*

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Mit kell tenni az osztályterem és az osztálytársak gyorsabb és jobb integrálása érdekében.?

1. szöveg

Emese, aki Magyarországról költözött Szlovákiába levelet ír egy barátjának: Három hónapja járok iskolába. Ennek ellenére nincs itt egy barátom sem. Az emberek úgy néznek ki, mintha kedvesek lennének, de mintha kerülnének, szinte úgy érzem, félnek tőlem. A tanár, miután megtudta, hogy nem tudok szlovákul, az utolsó padra ültetett, majd más tanárokkal együtt kinevetnek. Összességében úgy bánnak velem, mintha egy barlangból jöttem volna ki. Furcsán néznek a sálamra is, amellyel eltakarom a fejem egy részét, és elmosolyodnak. Az iskolában megpróbálom megérteni amit tudok, de nem olyan egyszerű. Néha délután szlovák korrepetálásra is járok, valamint tanulok a televíziózásból, de hosszú időbe telik, mire beszélem a nyelvüket. De még az iskolában sem ebben senki sem segít. Számomra minden új - itt még a matematikát is másként tanítják. Várom legalább a magyart, ez az egyetlen tantárgy, ahol mindent megértek, és jobb vagyok, mint a legtöbb diák. És a testnevelés - szinte minden, amit itt gyakorolnak és játszanak, új számomra. Egyedül érzem magam, és talán ezért vagyok néha mérges. Valószínűleg azért, mert rettenetesen hiányzik az otthonom, a barátok, a család. Soha nem voltam ilyen egyedül.

2. Szöveg -

Mobil beszélgetés A és B között

A: Tatum furcsa, nem beszél senkivel.

*B: Hé. Még mindig a telefonját nézi, valami furcsa írásával és nyelvével ír ott - (hangulatjel - macska telefonnal). Egyébként senki sem érti, mit beszél, inkább megtanulhatna szlovákul. **Neki kellene alkalmazkodni és szlovákul beszélni.** Ha itt akar élni, akkor muszáj alkalmazkodnia. **Na Szlovenszku po slovensky***

B : Hé. És múltkor kérdezett tőlem valamit magyarul. Én meg mondom neki, hogy szlovák vagyok beszéljen velem szlovákul. LOL.

A.: És akkor káromkodni kezdett velem - szlovák káromkodással!

B. Normális?

A. Ezeket nem én tanítottam meg neki, esküszöm? LOL

A. LOL. Nos, igen.

B. Csak arra gondoltam, hogy elhívjam-e valahova. Talán jó lenne!

A: Valószínűleg teljesen magányos!

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

B: Ok, szóval nem ..

3.Szöveg

Az osztályfőnök hivatalos jelentése: Tatumnak gondjai vannak az osztálytermi közösségbe való beilleszkedéssel. Erősen individualista és kimért. Talán néhány kulturális vagy személyiségjegy miatt. A leckék követésekor figyelmen kívül hagyja a magyarázatomat. Ezért az ő szlovák nyelvi tanulása lassabb, mint kellene. Néha agresszívan reagál. Nagyobb fegyelem és ambíció kellene a részéről, valamint a témák értelmezésében nagyobb lelkesedésre lenne szükség.

15. A másság megbeszélése

Ajánlott órátípus: természettudomány, biológia, óra, etika, polgári ismeretek

Tartam - 10 perc

Útmutató:

Olvassa fel a következő szöveget:

Emese, aki Magyarországról költözött Szlovákiába levelet ír egy barátjának: Három hónapja járok iskolába. Ennek ellenére nincs itt egy barátom sem. Az emberek úgy néznek ki, mintha kedvesek lennének, de mintha kerülnének, szinte úgy érzem, félnek tőlem. A tanár, miután megtudta, hogy nem tudok szlovákul, az utolsó padra ültetett, majd más tanárokkal együtt kinevetnek. Összességében úgy bánnak velem, mintha egy barlangból jöttem volna ki. Furcsán néznek a sálamra is, amellyel eltakarom a fejem egy részét, és elmosolyodnak. Az iskolában megpróbálom megérteni amit tudok, de nem olyan egyszerű. Néha délután szlovák korrepetálásra is járok, valamint tanulok a televíziózásból, de hosszú időbe telik, mire beszélem a nyelvüket. De még az iskolában sem ebben senki sem segít. Számomra minden új - itt még a matematikát is másként tanítják. Várom legalább a magyart, ez az egyetlen tantárgy, ahol mindent megérték, és jobb vagyok, mint a legtöbb diák. És a testnevelés - szinte minden, amit itt gyakorolnak és játszanak, új számomra. Egyedül érzem magam, és talán ezért vagyok

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

néha mérges. Valószínűleg azért, mert rettenetesen hiányzik az otthonom, a barátok, a család. Soha nem voltam ilyen egyedül.

Beszélje meg a diákokkal!

- Hogy érzi magát Emese?
- Valaha egyedül érezted magad a közösségben?
- Mikor?
- Miért?
- Mi vagy ki segített abban, hogyan reagáltál egy ilyen helyzetre?
- Milyen lenne számodra, ha olyan országba kellene költöznél, ahol senkit nem ismersz és azon a nyelven nem beszélsz?
- Mi segíthet ebben az esetben?
- Miért volt nehéz közös megoldást találni arra a helyzetre, amelybe Emese került?

Megjegyzés: Beszélhet a diákokkal a reflexióról és a speciális terápiáról, és elmondhatja, hogy ez a tevékenység nemcsak a "külföldiekről" szól, hanem általában a sokszínűségről is, hogy gyakran szemüvegünkön keresztül nézünk "másokra", és hogy a kirekesztés sok szempontot érint az interneten is.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

II. Jogok az interneten – Gyermekvédelmi irányelv

Az információk, amelyekre szükség van a gyűlöletkeltő online megnyilvánulások bejelentéséhez az alábbiakban lesznek gyakorlatokkal szemlélítve.

- Módszer

Ethical Journalism Network, 2019.

1.A személy helyzete, aki a gyűlöletbeszédet terjeszti-

Ki az a személy?-

Mi lehet a gyűlöletbeszéd terjesztésének motivációja?

2.A gyűlöletbeszéd hatása-

Milyen hatása lehet ennek a gyűlöletbeszéd?

Megfigyelhető bizonyos rendszeresség, minta?

3.A gyűlöletbeszéd célja-

Nyerhet a gyűlöletbeszédet terjesztő személy valamit?

Az a célja, hogy bántson másokat?

4.Maga a tartalom-

Veszélyes lehet ez a gyűlöletbeszéd?

Erőszakos lehet másokkal szemben?

5. A környezet- társadalmi, gazdasági és politikai hatása

Kit befolyásolhat negatívan a gyűlöletbeszéd?

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Az internetes zaklatás miatt a tanárnak különböző kérdéseket kell feltennie a vizsgálatkor A gyűlölködő megnyilvánulás motivációja

- Milyen gyűlölködő megnyilvánulásról van szó?
- Létezik más mozgatórugója ennek a gyűlölködő megnyilvánulásnak?
- A gyűlölködő megnyilvánulásban voltak -e megemlítve szimbólumok, vagy más olyan szavak amelyek szorosan összefüggenek radikális és extrém csoportokkal, mozgalmakkal?
- Az áldozat kisebbségi, nemzetiségi, vallási, vagy más közösség csoport tagja?
- A támadás olyan napon zajlott, amelyik az áldozatnak valamiben jelentős volt?
- Megtörtént volna a bántalmazás, ha az áldozat és a bántalmazó egy közösség tagjai lettek volna?
- A bántalmazó gyűlöletkeltő támadásai megmutatták az elfogultságát?
- Voltak időszakos támadások az adott online csoportban/oldalon már a múltban is?
- A bántalmazó volt már a múltban részese azonosítható bűncselekménynek?
- S miként oldódott meg?
- Volt az áldozat hasonló bűncselekmény áldozata?

A lehetséges gyűlölködő megnyilvánulások áldozataival végzett beszélgetés lépései

A beszélgetés során a vizsgálatot végző személynek gyűlölködő, vagy bűncselekmény áldozatával szemben figyelnie kell arra, hogy a lehető legtöbb információt megszerezze, de figyelnie ügyelnie kell arra, hogy az áldozatnak nem kellemes az érzékeny témákról beszélnie.

- a) megkérdezni az áldozatot, hogyna tudnánk neki segíteni,
- b) a beszélgetést nyugodt környezetben végezni
- c) teret adni az áldozatnak, hogy a nem kívánt kérdésre ne kelljen válaszolnia, vagy befejezze a beszélgetést,
- d) a támogatásról biztosítani az áldozatot, vagy a döntésben segíteni, hogy dönteni tudjon,
- e) folyamatosan biztatni az áldozatot, hogy saját szavaival mesélje el a történetét,
- f) empátiát mutatni és így segíteni az áldozatnak kifejezni az érzéseit,

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

g) megkér

A bűncselekmény áldozatával folytatott interjú során a nyomozónak meg kell kapnia a következő információkat:

Az eset besorolása, azonosítása és jelentése

Az eset típusa:

Az eset dátuma:

Az eset motivációja:

Az eset leírása:

A helyszín, ahol az eset lejátszódott:

Fő célok:

- a) a fő módszerek bemutatója, ahogy identifikálja a cyberbullyingot a szűkre zónában,
- b) megérteni, hogyan vizsgáljuk a gyűlöletkeltő megnyilvánulásokat,
- c) milyen korlátai vannak a cyberbullying azonosíthatóságának (törvényi, társadalmi és hasonló),
- d) a jelentés ismereteinek és tapasztalatainak begyűjtése

Ki az áldozat és ki a bántalmazó?

Hogyan reagáljunk a gyűlöletkeltő bejegyzésekre az interneten?

Hogyan kell felismerni az erőszakos cselekményeket az interneten, hogyan vizsgálni és megfigyelni azokat?

A csoporton belül kiválasztunk két önkéntest, akik eljátsszák a rendőr és az áldozat szerepét. Az utasításokat egymás tudta nélkül kell hallaniuk.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

A tanfolyam minden résztvevőjének szétosztja a vezető mindkét forgatókönyvet, vagyis hogy s mint fog zajlani a feladat.

A csoporttagok külső megfigyelők lesznek.

A bemutatót követően megbeszélés veszi kezdetét:

- a) a lehetséges jövőbeli fejlődés lehetősége
- b) mindkét fél érzései, akik vállalták a szerepet
- c) az áldozat és a rendőr beszélgetésének helyessége

A gyermekjogok ismerete fontos a gyermekvédelmi irányelv kidolgozódánál.

III. Hogy tanuljunk biztonságosan??

TESZT

1) **Hogyan jellemezné az online bántalmazást? Melyek a radikális internetes megnyilvánulások típusai és motivációi?** _ _ _ _ _

2) **Melyek a leggyakoribb elfogadott radikális jelenségek formái az interneten?** _ _ _ _ _

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

3) Te személy szerint miként jellemeznéd a gyűlöletbeszédet? _____

4) Fel tudsz sorolni néhány nemzetközi megegyezést, amelyek az diszkrimináció, vagy gyűlöletbeszéd ellen lép fel? _____

5) Ismer Szlovákiában olyan törvényeket, intézkedéseket, javaslatokat, amelyek az online tér bűncselekményeit fedik le és elfogultság moiválja azokat? _____

6) Az internetes gyűlöletkeltő és szélsőséges megnyilvánulások az interneten ritkán jutnak rendőrségi feljelentésig. Meg tudod mondani miért? _____

7) Hogyan tudnánk az online zaklatás áldozatainak segíteni? Mit ajánlhatnánk nekik? _____

Létezik a biztonságos online tanulás

Európai Regionális Fejlesztési Alap

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Iskolaigazgatók, osztályfőnökök és tanárok adatai alapján kiderült, hogy a távoktatásba nem csatlakozott be 52 ezer alapiskolás és középiskolás diák (ez 7,5% a teljes összdíák létszámnak). Majdnem 128 ezer diák nem az internet kínálta módszerekkel tanult a távoktatás során, hanem a legtöbbjük más, a távoktatást szolgáló eszközökkel tanult, például fénymásolt feladatlapok segítségével, vagy más módszert, eszközt használva. Megmutatkozott, hogy a legtöbb tanár az online és offline módszereket vegyítette a távoktatás során. A tanárok és az osztályfőnökök mindkét módot jelentősen kevésbé effektívnek tartották a távoktatást a klasszikus, személyes jelenléthez kötött tanítási formához képest. Az osztályfőnökök és tanárok a távoktatás során, saját belátásuk szerint kevésbé tudták elmagyarázni a tananyagot, visszajelzést adni a diákoknak és kapcsolatot építeni. A távoktatásban jobbra emailen, vagy más kommunikációs csatornákon küldték a feladatokat. A távoktatásnak módszereivel próbálják utánozni az általános tanítást, ám a távoktatás online órákba csak a diákok 20% csatlakozott a felmérésben résztvevő pedagógusok állítása szerint. Az online oktatást a tanárok szerint megnehezítette a diákok nem kielégítő digitális készsége. Az offline tanítás során a megkérdezett tanárok ötöde vegyítette a feladatlapok küldését a telefonbeszélgetésekkel, ugyanannyi, tehát ötödük viszont csak feladatlapot küldött. Az ilyen tanítási formában a diákoknak nem áll módjukban az iskolai feladatokat pedagógiai támogatással elsajátítani (például a tananyag magyarázata, a feladatlapok megoldása).

Abban az esetben, ha az iskolákat újra bezárják a távoktatás területén fejlesztésre szorulna a tanárok 80%-a, akik ebben a felmérésben részt vettek. Bár egészen új helyzetbe kerültek a szlovákiai pedagógusok, a megkérdezettek fele részt vett átképzésen a távoktatás témájában az iskolák bezárása idején. Az iskolák igazgatói az iskolák esetleges újabb bezárása kapcsán szintén rászorulnak támogatásra az online oktatás elérhetővé tételében, internetes szolgáltatások és hanghívások tekintetében, ahogy a távoktatás minőségi tananyagainak elérhetőségében is. A helyzet leginkább az alapiskolákban volt kritikus, ott, ahol magas számú a szociálisan hátrányos helyzetű diákok száma, ahogy a speciális iskolákban is. Azon diákok száma, akik nem vettek részt az online oktatásban az ilyen iskolákban többszörösen magasabb volt, mint más iskolákban.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Összegzés

Ebben a kézikönyvben dinamikus, játékos, nem általános és néha komoly aktivitások is szerepelnek.

Finoman vezetik a diákokat a saját függetlenségük és mások személyiségének tiszteletére. Megmutatják mi mindenben hasonlítunk, és azt is, hogy néha teljesen más lehet a valóság, mint azt mi képzeljük. Ézékeny témákat érintenek, mint például az érzéseink megélése.

A kézikönyv 15 aktivitást kínál, amelyek játékos formában közelítik meg az identitás, sztereotípiák, online bántalmazás témáját.

Élményalapú formáknak és módoknak ad teret, akár az online bántalmazás, vagy a csoportmunka és kommunikációs készségek gyakorlataira.

Minden feladat a kézikönyvben tartalmazza a célokat, segédeszközöket, módszert azok kivitelezéséhez. Több aktivitás közt átfedést is lehet látni. Az összes feladat előtt fel van tüntetve milyen tanítási órán lehet az aktivitást felhasználni, de úgy gondoljuk, hogy a diákok életkora és egyéni szükségleteitől függően lehet ezeket változtatni.

Szükség van, hogy képződjünk az online világról online, de ha erre mód van, ezeket a gyakorlatokat inkább osztályban, személyesen végezzük.

Sok sikert.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Felhasznált irodalom.

Nadácia Milana Šimečku: Farebný svet

BPI: Radikalizácia v online prostredí

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Szerzők: Dr. Margaréta Kováčová, PhD., Mgr. Krisztina Mészáros, PhD. Livia Bott Domonkos PhD.

Grafika: Mészáros Krisztina- Cooltúra

Szerkesztette: Mészáros Krisztina- Cooltúra

Illusztrálta: Mészáros Krisztina- Cooltúra

Kiadás: első, e-könyv ©

Fotók a kiadvány borítóján és szövegében

Cím: Hlavná 30, 93101 Šamorín, oz@futureg.sk

Lektorálta (recenzent): PaeDr. Erika Tóth, PhD.

Grafika INTERREG SK HU Kisprojekt Alap© Láthatósági kézikönyv

A dokumentum az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg az Interreg V-A Szlovákia - Magyarország Együttműködési Program Kisprojekt Alapjának keretében.

ISBN 978-80-973236-4-6

Európai Regionális Fejlesztési Alap